

**ΟΜΙΛΙΑ ΤΗΣ ΕΡΑΤΩΣ ΚΟΖΑΚΟΥ ΜΑΡΚΟΥΛΛΗ ΜΕ ΘΕΜΑ
«Η ΕΙΡΗΝΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΟΡΑΜΑ ΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΜΑΣ»
WOMEN WALK AND TALK - KARPAS - 17 ΙΟΥΝΙΟΥ 2023**

«Αγαπητές φίλες

Ένα πράγμα που ενώνει έντονα το "Women Walk and Talk", είναι το κοινό μας όραμα σχετικά με τον ρόλο των γυναικών και τον τρόπο που βλέπουμε το μέλλον της χώρας μας.

Μέσα από τους τακτικούς μας «Περιπάτους και Συνομιλίες», και στις δύο πλευρές του διαιρεμένου νησιού μας, στέλνουμε ένα μήνυμα ειρηνικής συνύπαρξης, συμφιλίωσης, σεβασμού των θρησκειών, των γλωσσών και των πολιτισμών του άλλου και αποφασιστικότητας να δούμε την πατρίδα μας να επανενώνεται.

Στο πλαίσιο αυτό, έχουμε προσκαλέσει ομιλητές και από τις δύο πλευρές και από τα Ηνωμένα Έθνη, άνδρες και γυναίκες, για να μιλήσουμε για μια σειρά θεμάτων, και το σημαντικότερο, έχουμε εμπλακεί σε συζητήσεις, που έχουν ως στόχο να εμπλουτίσουν τις γνώσεις μας και να δούμε με ενσυναίσθηση τις θέσεις της άλλης κοινότητας.

Σήμερα, είναι προνόμιό μου να μιλήσω! Για το σκοπό αυτό, επέλεξα να μιλήσω για την «Ειρηνευτική διαδικασία» με ιδιαίτερη έμφαση στο «Όραμα μου για το μέλλον μας».

Αυτό που θα ήθελα να αφήσω μαζί σας, είναι το όνειρό μου για το μέλλον αυτής της χώρας, με την ελπίδα ότι μπορούμε να βρούμε τρόπους να ενώσουμε τις δυνάμεις μας, ως γυναίκες και άνδρες, για να βάλουμε ένα τέλος στα σχεδόν 60 χρόνια διαχωρισμού μας και να αποτρέψουμε τη μόνιμη διχοτόμηση, η οποία βρίσκεται στο κατώφλι μας.

Οι διαπραγματεύσεις για την εξεύρεση λύσης, σε αυτό που έχει ονομαστεί «Κυπριακό Πρόβλημα», συνεχίζονται εδώ και σχεδόν μισό αιώνα. Το συμφωνημένο διαπραγματευτικό πλαίσιο, εντός του οποίου διεξάγονται οι διαπραγματεύσεις από το 1974, ήταν αυτό της Διζωνικής, Δικοινοτικής Ομοσπονδίας, με πολιτική ισότητα, ενός κράτους της Κύπρου με μία κυριαρχία, μία διεθνή προσωπικότητα και μία ιθαγένεια.

Από τον Δεκέμβριο του 1963, όταν ξεκίνησε η βίαιη διακοινοτική σύγκρουση και ιδρύθηκε η ΟΥΝΦΙΚΥΠ τον Μάρτιο του 1964, επτά Γενικοί Γραμματείς των Ηνωμένων Εθνών έθεσαν το Κυπριακό υπό την αιγίδα τους, ξεκινώντας από τους U-Thant, Waldheim, Perez de Cuellar, Boutros-Boutros Ghali, Kofi Annan, Ban Ki Moon και τον σημερινό Γενικό Γραμματέα, Antonio Guterres.

Κατά την ίδια περίοδο, 27 διακεκριμένες προσωπικότητες, από Διαμεσολαβητές, Ειδικούς Αντιπροσώπους και Ειδικούς Συμβούλους, διορίστηκαν για να βοηθήσουν τους Γενικούς Γραμματείς στο έργο τους, ξεκινώντας από τον πρώτο Διαμεσολαβητή των Ηνωμένων Εθνών, Sakari Tuomioja, το 1964, μέχρι τον σημερινό Ειδικό Αντιπρόσωπο και αναπληρωτή Ειδικό Σύμβουλο για την Κύπρο, Colin Steward.

Δυστυχώς, όλες οι προσπάθειες που έχουν καταβληθεί μέχρι στιγμής, όλα τα χρήματα που δαπανήθηκαν και όλο το ανθρώπινο δυναμικό που χρησιμοποιήθηκε, κατά τη διάρκεια αυτών των τελευταίων σχεδόν 60 ετών, δεν έφεραν κανένα αποτέλεσμα! Πολλές πρωτοβουλίες, ιδέες, σχέδια και πλαίσια έχουν προταθεί και είτε υποστηρίχθηκαν είτε απορρίφθηκαν από τον έναν ή τον άλλο ηγέτη σε διαφορετικές χρονικές στιγμές, είτε καταψηφίστηκαν σε δημοψηφίσματα, όπως συνέβη με το Σχέδιο Ανάν, το μόνο ολοκληρωμένο σχέδιο διευθέτησης, το οποίο τέθηκε σε δημοψηφίσματα τον Απρίλιο του 2004 και καταψηφίστηκε από πλειοψηφία 76% της ελληνοκυπριακής πλευράς, ενώ υποστηρίχθηκε από πλειοψηφία του 65% της τουρκοκυπριακής πλευράς. Ήμουν μεταξύ της μειοψηφίας του 24% των Ελληνοκυπρίων, που ψήφισαν υπέρ του Σχεδίου Ανάν και η απογοήτευση ήταν αποκαρδιωτική, όπως και οι συνέπειες καταστροφικές!

Πιο πρόσφατα, είχαμε την ίδια τραγική αποτυχία κατά τη διάρκεια της Διάσκεψης που πραγματοποιήθηκε στο Κραν Μοντανά, τον Ιούλιο του 2017, όταν, μετά από δύο χρόνια εντατικών διαπραγματεύσεων, οι οποίες κατέληξαν σε μια ολόκληρη σειρά συγκλίσεων, στην ανταλλαγή για πρώτη φορά χαρτών και στην υποβολή πλαισίου από τον Γενικό Γραμματέα, για τη διευκόλυνση της επίτευξης στρατηγικής συμφωνίας, Δυστυχώς, η Διάσκεψη κατέρρευσε και τερματίστηκε από τον Γενικό Γραμματέα.

Στην αξιολόγησή του για τις διαπραγματεύσεις, ο Γενικός Γραμματέας κατέληξε στο συμπέρασμα ότι «χάθηκε μια ιστορική ευκαιρία στο Κραν Μοντανά» και ότι «ενώ τα μέρη κινούνταν πιο κοντά επί της ουσίας, παρέμειναν πολύ μακριά όσον αφορά την εμπιστοσύνη και την αποφασιστικότητα που απαιτούνται για την αναζήτηση κοινού εδάφους μέσω αμοιβαίας διευθέτησης, εμποδίζοντάς τα τελικά να φτάσουν στις γενικές γραμμές μιας στρατηγικής κατανόησης σε όλα τα διαπραγματευτικά κεφάλαια. Αυτό θα μπορούσε να ανοίξει το δρόμο για την τελική συμφωνία διευθέτησης».

Κατά τη γνώμη μου, υπήρξε ένας μοιραίος λανθασμένος χειρισμός της όλης κατάστασης κατά τη διάρκεια του δείπνου, πριν από την κατάρρευση της Διάσκεψης, και επικράτησαν σκέψεις που δεν είχαν καμία σχέση με τη λύση του Κυπριακού. Για όλους αυτούς τους λόγους, ήμουν και συνεχίζω να είμαι πολύ επικριτική απέναντι στον πρώην Πρόεδρό μας, όχι μόνο για τον τρόπο με τον οποίο χειρίστηκε τις διαπραγματεύσεις κατά τη διάρκεια αυτού του δείπνου, αλλά κυρίως για το ότι συμφώνησε με το συμπέρασμα του Γενικού Γραμματέα «ότι η Διάσκεψη πιθανότατα δεν θα επιτύχει αποτέλεσμα και θα πρέπει να κλείσει», ένα συμπέρασμα που, κατά τη γνώμη μου, ήταν εσφαλμένο, διότι θα έπρεπε να είχε δοθεί κάποιος πρόσθετος χρόνος στα μέρη, για τη σύναψη της στρατηγικής συμφωνίας. Τόση πολλή δουλειά και τόση προσπάθεια, είχαν διακοπεί απότομα, θέτοντας σε κίνδυνο την ίδια τη διαπραγματευτική διαδικασία και το μέλλον μιας ειρηνικής λύσης στην Κύπρο.

Όλες αυτές οι διαδοχικές αποτυχίες και το επίμονο αδιέξοδο που αντιμετωπίζουμε, από την κατάρρευση της Διάσκεψης στο Κραν Μοντανά πριν από σχεδόν έξι χρόνια, έχουν οδηγήσει σε αυξανόμενη απογοήτευση και απογοήτευση του λαού και έχουν οδηγήσει στην αποξένωσή του και την έλλειψη ενδιαφέροντος για οποιαδήποτε μελλοντική διαδικασία.

Το γεγονός ότι οι διαπραγματεύσεις, με τον τρόπο που έχουν διεξαχθεί μέχρι στιγμής, ήταν μεταξύ των δύο ηγετών (όλοι άνδρες), επικουρούμενοι από διαπραγματευτές (και πάλι όλοι άνδρες) και μικρές ελίτ συμβούλων, το γεγονός ότι η πολιτική βούληση των ηγετών να καταλήξουν σε μια διευθέτηση, ήταν, σε διαφορετικές χρονικές στιγμές, περιορισμένη ή εντελώς ανύπαρκτη, από τη μία ή την άλλη πλευρά, το γεγονός ότι η κοινωνία των πολιτών ουδέποτε συμμετείχε καθ' οιονδήποτε τρόπο σε αυτή τη διαδικασία, το γεγονός ότι η διαπραγματευτική διαδικασία δεν υπήρξε διαφανής και διεξήχθη με μυστικότητα, χωρίς την τόσο αναγκαία δημόσια συζήτηση σχετικά με τις συγκλίσεις που συμφωνήθηκαν ή τα ζητήματα που παρέμειναν ανεπίλυτα, το γεγονός ότι υπήρξε πολύ περιορισμένη συμμετοχή των γυναικών στις διαπραγματεύσεις και οι ανησυχίες των γυναικών δεν ελήφθησαν υπόψη, το γεγονός ότι πραγματοποιήθηκε πολύ περιορισμένη συζήτηση σχετικά με τα οφέλη της λύσης, το γεγονός ότι οι άνθρωποι δεν έχουν ενημερωθεί επαρκώς για τον τρόπο λειτουργίας ενός ομοσπονδιακού συστήματος και, ως εκ τούτου, έχουν παραπλανηθεί από πολιτικούς που εργάζονται κατά μιας ομοσπονδιακής λύσης, Όλοι αυτοί οι παράγοντες συνέβαλαν στη διατήρηση και, κατά καιρούς, στη διεύρυνση του χάσματος μεταξύ των θέσεων των δύο πλευρών και στην καταστροφή των προοπτικών λύσης.

Οι γυναίκες στην Κύπρο έχουν παραμείνει σε μεγάλο βαθμό αποκομμένες από την πολιτική διαδικασία, αφού η πολιτική παραμένει, σε μεγάλο βαθμό, ένας «ανδρικός κόσμος». Αυτό έχει αποδειχθεί από διάφορα ερευνητικά προγράμματα και συγκεκριμένα, από την έρευνα της Πρωτοβουλίας Διαλόγου για την Ασφάλεια, που διεξήχθη το 2016-2017, η οποία διαπίστωσε διαφορές στον τρόπο με τον οποίο οι άνδρες και οι γυναίκες έβλεπαν τη σύγκρουση, τις ανησυχίες τους για την ασφάλεια και τη σχέση τους με την άλλη κοινότητα.

Μιλώντας για τη συμμετοχή των γυναικών στην ειρηνευτική διαδικασία, θεωρώ απαραίτητο να αναφέρω ότι πρόσφατα είχα μια εξαιρετικά ενδιαφέρουσα εμπειρία, κατά τη διάρκεια συζήτησης, στην κατοικία του Ιρλανδού Πρέσβη, με την ευκαιρία της επίσκεψης στην Κύπρο δύο γυναικών από τη Βόρεια Ιρλανδία, οι οποίες είχαν λάβει μέρος στις κινητοποιήσεις για τον τερματισμό της βίας στη Βόρεια Ιρλανδία και τη συμμετοχή των γυναικών στις διαπραγματεύσεις, που οδηγεί στη Συμφωνία της Μεγάλης Παρασκευής. Φέτος συμπληρώνονται 25 χρόνια από τότε που επιτεύχθηκε αυτή η συμφωνία τον Απρίλιο του 1998, μια συμφωνία που τερμάτισε τα λεγόμενα «προβλήματα», τα οποία κόστισαν τη ζωή σε περισσότερους από 3.500 ανθρώπους.

Η Mary Montague και η Liza Wilkinson, μοιράστηκαν μαζί μας τις εμπειρίες τους από τις ειρηνευτικές διαπραγματεύσεις και μας μίλησαν για τον πολύ ουσιαστικό ρόλο που διαδραματίζουν οι γυναίκες, τόσο στις ίδιες τις διαπραγματεύσεις όσο και στις προσπάθειες επικοινωνίας μεταξύ των αντιμαχόμενων πλευρών, για την επίτευξη ειρήνης. Η Mary Montague εξήγησε πώς πήρε την απόφαση να εμπλακεί σε αυτές τις προσπάθειες, όντας νεαρή μητέρα εκείνη την εποχή και χωρίς εμπειρία σε αυτά τα θέματα. Εξήγησε ότι η ίδια και άλλες γυναίκες στη Βόρεια Ιρλανδία, και από τις δύο πλευρές των αντιμαχόμενων ομάδων, είχαν απηυδήσει με τις συνεχείς δολοφονίες και τις απώλειες ζωών από όλες τις πλευρές. Σχεδόν σε κάθε σπίτι της γειτονιάς της, σκοτώθηκε ένας άνθρωπος και πολλές γυναίκες έμειναν χήρες και παρέμειναν απροστάτευτες, ενώ πολλά παιδιά είχαν τραυματιστεί από τη βία, αφού πολλές φορές, οι ίδιοι οι γονείς τους δολοφονήθηκαν εν ψυχρώ μπροστά στα μάτια τους.

Μια ομάδα γυναικών, τόσο ρωμαιοκαθολικών όσο και προτεσταντών, πήρε την απόφαση να δράσει προς την κατεύθυνση των διαφόρων αντιμαχόμενων ομάδων, για να στείλει το μήνυμα ότι αυτή η βία πρέπει να σταματήσει. Οι συναντήσεις ήταν επιτυχείς πέρα από τις προσδοκίες τους, επειδή οι άνθρωποι είχαν φτάσει πραγματικά στα όρια της υπομονής τους και δεν μπορούσαν πλέον να αντέξουν τη βία. Έτσι, αυτές οι γυναίκες τελικά ακούστηκαν και ελήφθησαν σοβαρά υπόψη, και αργότερα, όταν ξεκίνησαν οι διαπραγματεύσεις το 1996 με τη μεσολάβηση του γερουσιαστή των ΗΠΑ George Mitchell, συμμετείχαν επίσης στις διαπραγματεύσεις και οι απόψεις τους εξετάστηκαν τελικά, στη διαμόρφωση της τελικής συμφωνίας.

Δημιούργησαν ακόμη και ένα πολιτικό κόμμα, τον Συνασπισμό Γυναικών της Βόρειας Ιρλανδίας, αποτελούμενο από γυναίκες, τόσο καθολικές όσο και προτεσταντικές, οι οποίες απαίτησαν σθεναρά μια φωνή και μια θέση στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων, την οποία πέτυχαν να πάρουν. Το σύνθημα του Συνασπισμού Γυναικών της Βόρειας Ιρλανδίας ήταν «ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΩΝΤΑΣ ΤΟΥΣ ΔΕΙΝΟΣΑΥΡΟΥΣ»!!! Στέκομαι με απέραντο σεβασμό μπροστά στις γυναίκες της Βόρειας Ιρλανδίας, για τον ρόλο που διαδραμάτισαν στον τερματισμό της βίας και στην επίτευξη ειρήνης.

Και πραγματικά αναρωτιέμαι, γιατί στην Κύπρο, οι άνθρωποι και ιδιαίτερα οι γυναίκες, έχουν εφησυχάσει τόσο πολύ, σαν να έχουν συνηθίσει στο status quo; Η βία που υπήρχε στη Βόρεια Ιρλανδία, κατά την περίοδο πριν από τις διαπραγματεύσεις, μπορεί να μην υπάρχει τώρα στην Κύπρο, αλλά εάν δεν επιλυθεί το κυπριακό πρόβλημα, το μέλλον μιας επανενωμένης Κύπρου παραμένει σε κίνδυνο. Υπάρχει πολύ μεγάλη πιθανότητα να καταλήξουμε τελικά στη διχοτόμηση, ή ακόμα χειρότερα, στην προσάρτηση του βόρειου τμήματος στην Τουρκία. Εάν κάποιο από αυτά τα φρικτά σενάρια υλοποιηθεί, η βία και οι συγκρούσεις δεν θα μπορούσαν να αποκλειστούν στο μέλλον. Αυτές οι πραγματικές απειλές πρέπει να είναι η κινητήρια δύναμη για την ένωση των γυναικών στην Κύπρο και πρέπει να αναληφθούν πρωτοβουλίες προς αυτή την κατεύθυνση, να συνεργαστούμε για να αντιστρέψουμε τη διχοτομική πορεία, προς την οποία οδεύει η χώρα μας! «Ο δρόμος προς την ειρήνη δεν είναι ποτέ εύκολος», δήλωσε τότε ο πρόεδρος των ΗΠΑ Μπιλ Κλίντον, ο οποίος διαδραμάτισε αποφασιστικό ρόλο στη συμφωνία της Μεγάλης Παρασκευής. Ο δρόμος της ειρήνης, προσθέτω, είναι μονόδρομος, αν εμείς και τα παιδιά και τα εγγόνια μας θέλουμε πραγματικά να ζήσουμε σε μια ελεύθερη, ασφαλή, προοδευτική και επανενωμένη πατρίδα, μαζί με τους Τουρκοκύπριους συμπατριώτες μας και τις άλλες κοινότητες της Κύπρου. Αφού μίλησα, ίσως εκτενέστερα από ό,τι είχε αρχικά προβλεφθεί, για την ειρηνευτική διαδικασία και τις επανειλημμένες αποτυχίες που έχουμε υποστεί, θα παρουσιάσω τώρα το όραμά μου για το μέλλον μας και πώς θα ήθελα να αναπτυχθεί η ειρηνευτική διαδικασία, για να γίνει αυτό το όραμα πραγματικότητα:

Γεννήθηκα σε μια ενωμένη Κύπρο και έχω έντονες αναμνήσεις από τη συνύπαρξη των δύο κοινοτήτων και των άλλων θρησκευτικών ομάδων. Η Κύπρος ήταν και συνεχίζει να είναι ένας πολυπολιτισμικός θησαυρός, του οποίου την πραγματική αξία ποτέ δεν εκτιμήσαμε πραγματικά! Η Κύπρος είναι η πατρίδα όλου του λαού της, Ελληνοκυπρίων, Τουρκοκυπρίων, Μαρωνιτών, Αρμενίων και Λατίνων και είμαι πεπεισμένος ότι οι πλειοψηφίες και στις δύο πλευρές εξακολουθούν να θέλουν να ζήσουν σε ένα επανενωμένο νησί. Αυτό είναι το πρωταρχικό μου όραμα και το πιο ένθερμο όνειρό μου!

Ως ένθερμος υποστηρικτής της ομοσπονδιακής ιδέας, πιστεύω ακράδαντα ότι για να επιτευχθεί η επανένωση, μόνο ένα ομοσπονδιακό σύστημα μπορεί να λειτουργήσει αποτελεσματικά για να επουλώσει τις πληγές από τον σχεδόν εξήντα ετών χωρισμό μας. Έχει αναγνωριστεί ότι ο φεντεραλισμός μπορεί να είναι χρήσιμος στην επίλυση συγκρούσεων, καθώς μπορεί να προσφέρει μια βιώσιμη κατανομή εξουσίας μεταξύ εθνοτικών, πολιτιστικών και θρησκευτικών ομάδων, που έχουν εμπλακεί σε συγκρούσεις και έχουν κινηθεί ή κινούνται προς την απόσχιση. Σε τέτοιες περιπτώσεις, μέσω της καθιέρωσης ενός ομοσπονδιακού συστήματος διακυβέρνησης, η εξουσία κατανέμεται και συντονίζεται μεταξύ τουλάχιστον δύο επιπέδων διακυβέρνησης, της συνιστώσας πολιτείας ή επαρχίας και της ομοσπονδιακής ή εθνικής κυβέρνησης. Υπό αυτή την έννοια, ένα ομοσπονδιακό σύστημα συνεπάγεται ότι υπάρχει μια κοινή συμφωνία μεταξύ των μερών μιας ομοσπονδίας, να κάνουν ορισμένα πράγματα ξεχωριστά και άλλα πράγματα μαζί. Δεν υπάρχει ενιαίο μοντέλο ομοσπονδιακής χώρας, από τις περισσότερες από 25 ομοσπονδιακές χώρες που υπάρχουν στον κόσμο. Κάθε ομοσπονδιακή χώρα διαμορφώνει τους δικούς της θεσμούς σύμφωνα με τις ανάγκες της και έχει τα δικά της χαρακτηριστικά.

Ωστόσο, υπάρχουν ορισμένες αρχές που είναι κοινές σε όλες τις ομοσπονδιακές χώρες, όπως η συνεχής διακυβερνητική διαβούλευση και συνεργασία, η ανάγκη για όλους τους πολιτικούς παράγοντες να οικοδομήσουν εμπιστοσύνη και ανοχή ο ένας προς τον άλλο και η ανάγκη για ομοσπονδιακή πίστη, μια ηθική δέσμευση όλων των μερών να συνεργαστούν για την επίτευξη των στόχων της ομοσπονδίας, καθώς και να υποστηρίξει και να δώσει νομιμότητα στο κοινό κράτος.

Σε μια Διζωνική, Δικοινοτική Ομοσπονδιακή Κύπρο, κάθε κοινότητα θα κυβερνά τις δικές της υποθέσεις, έχοντας πλήρη αυτονομία στην άσκηση εκείνων των εξουσιών που θα συμφωνηθεί να ασκούνται σε συνιστώσα πολιτεία ή επαρχιακό επίπεδο, συνήθως έχοντας να κάνουν με κοινωνικοοικονομικές υποθέσεις, επηρεάζοντας την καθημερινή ζωή των πολιτών.

Οι υπόλοιπες εξουσίες θα ασκούνται σε ομοσπονδιακό επίπεδο και συνήθως αφορούν τις εξωτερικές υποθέσεις, την άμυνα, την ιθαγένεια, τη μετανάστευση, την πολιτογράφηση, το διεθνές εμπόριο και τα τελωνεία, τους φυσικούς πόρους, τη χρηματοδότηση, τις τράπεζες, το νόμισμα, τα νομίσματα και τις εθνικές δημόσιες υπηρεσίες.

Στο Κραν Μοντανά, φτάσαμε πολύ κοντά στην επίτευξη συμφωνίας στα περισσότερα από τα βασικά ζητήματα και αυτό ώθησε τον Γενικό Γραμματέα να θέσει ενώπιον όλων των μερών, ένα πλαίσιο έξι σημείων, με στόχο να τα βοηθήσει να γεφυρώσουν τις εναπομείνουσες διαφορές και να επιτύχουν μια στρατηγική συμφωνία, επιταχύνοντας έτσι την πορεία των διαπραγματεύσεων και συντομεύοντας το χρονικό διάστημα που απαιτείται για την οριστικοποίηση της συμφωνίας. Όπως εξήγησα νωρίτερα, αυτή η πορεία δράσης δεν ακολουθήθηκε, ειδικά λόγω των όσων συνέβησαν κατά τη διάρκεια του δείπνου από τις 6 έως τις 7 Ιουλίου 2017 και η Διάσκεψη κατέρρευσε τραγικά.

Η προσδοκία μου είναι ότι μπορούμε να επιστρέψουμε σε εκείνο το χρονικό σημείο, όταν τερματίστηκαν οι διαπραγματεύσεις και να ξαναρχίσουμε από εκεί που τις σταματήσαμε, με όλο το σώμα της δουλειάς, συμπεριλαμβανομένων των συγκλίσεων, των χαρτών, του πλαισίου του Γενικού Γραμματέα και των προτάσεων των μερών. Αυτό δεν είναι εύκολο έργο, αλλά, κατά τη γνώμη μου, αυτός είναι ο μόνος τρόπος που θα μας επέτρεπε να οριστικοποιήσουμε μια συμφωνία το συντομότερο δυνατό, αποτρέποντας έτσι τη διχοτόμηση, η οποία επίκειται.

Και εδώ έγκειται ο ρόλος μας ως γυναίκες!

Το όραμά μου είναι ότι εμείς, ως Women Walk and Talk, μαζί με άλλες γυναικείες δικαιοδικές οργανώσεις και άλλες δικαιοδικές ομάδες, θα ενώσουμε τις δυνάμεις μας, θα κάνουμε τις φωνές μας να ακουστούν και θα ασκήσουμε την απαραίτητη πίεση στις αντίστοιχες ηγεσίες μας, υπέρ της επανέναρξης των διαπραγματεύσεων από εκεί που είχαν αποκοπεί στο Κραν Μοντανά.

Ονειρεύομαι μια ομοσπονδιακή Κύπρο, μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι πολίτες της οποίας θα μπορούν να απολαμβάνουν ελεύθερα όλα τα δικαιώματα, τα οφέλη και τα προνόμια που παρέχονται σε όλους τους πολίτες της ΕΕ, χωρίς καμία μορφή διάκρισης.

Ονειρεύομαι μια ομοσπονδιακή Κύπρο χωρίς σημεία ελέγχου και συρματοπλέγματα, νεκρές ζώνες και νάρκες, όπου όλοι οι πολίτες θα μπορούν να κινούνται, να εγκαθίστανται και να εργάζονται

ελεύθερα σε οποιοδήποτε μέρος της χώρας τους, ασκώντας ελευθερίες που είναι θεμελιώδεις στις συνθήκες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ονειρεύομαι επίσης μια ομοσπονδιακή Κύπρο όπου οι γυναίκες θα έχουν ίσο λόγο και ίση συμμετοχή, σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης, σε όλες τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων που επηρεάζουν το μέλλον της χώρας τους, των κοινωνιών τους και των οικογενειών τους.

Ονειρεύομαι μια ομοσπονδιακή Κύπρο όπου και οι δύο γλώσσες, ελληνικά και τουρκικά, θα διδάσκονται και θα μαθαίνονται στα σχολεία και όπου οι Κύπριοι θα μιλούν άπταιστα και τις δύο. Η γνώση και η χρήση της γλώσσας της άλλης κοινότητας θα απελευθερώσει πολλές δυνατότητες και ευκαιρίες για συνεργασία και αλληλεπίδραση σε όλους τους τομείς. Πάνω απ' όλα, θα οικοδομήσει εμπιστοσύνη και αμοιβαίο σεβασμό και θα γκρεμίσει τα τείχη της καχυποψίας που μαστίζουν τις σχέσεις μεταξύ των δύο κοινοτήτων για περισσότερο από μισό αιώνα. Κάθε κοινότητα θα είναι σε θέση να κατανοήσει καλύτερα την άλλη, τα προβλήματα και τις ανησυχίες της και να εκτιμήσει το πλήρες φάσμα της κουλτούρας και του πολιτισμού της. Η εκμάθηση των δύο γλωσσών πριν από τη λύση, και ιδιαίτερα μεταξύ των νέων και από τις δύο κοινότητες, θα δώσει ένα ισχυρό μήνυμα ότι εξακολουθούμε να πιστεύουμε και να ελπίζουμε για μια λύση και ότι προετοιμάζουμε το έδαφος για εκείνη την ευλογημένη ημέρα που αυτό το όραμα θα γίνει πραγματικότητα.

Στο ίδιο πλαίσιο, ονειρεύομαι την ημέρα που η τουρκική γλώσσα, ως μία από τις δύο επίσημες γλώσσες της Κύπρου, θα γίνει επίσης επίσημη γλώσσα της ΕΕ. Αυτό θα έπρεπε να είχε ήδη συμβεί όταν προσχωρήσαμε στην ΕΕ. Δυστυχώς, αυτό δεν συνέβη και αυτή η ανωμαλία πρέπει να διορθωθεί!

Ονειρεύομαι μια κοινή πατρίδα, όπου οι Ελληνοκύπριοι και οι Τουρκοκύπριοι θα είναι πρώτα υπερήφανοι που είναι πολίτες μιας ομοσπονδιακής Κύπρου και θα τιμούν και θα σέβονται τη χώρα τους και τα σύμβολά της, και στη συνέχεια θα είναι περήφανοι για τις άλλες ταυτότητές τους, όπως η εθνική καταγωγή, η γλώσσα ή η θρησκεία.

Ονειρεύομαι την ημέρα που μια ομοσπονδιακή Κύπρος θα είναι πλήρως αποστρατιωτικοποιημένη και όλες οι αμυντικές δαπάνες θα εκτρέπονται προς την εκπαίδευση, την υγεία και άλλες κοινωνικές υπηρεσίες και αντί να διοργανώνει στρατιωτικές παρελάσεις στις εθνικές εορτές, μια ομοσπονδιακή Κύπρος θα γιορτάζει τους πλούσιους και ποικίλους πολιτισμούς της, που πρέπει να τιμώνται και να προστατεύονται.

Ονειρεύομαι την ημέρα που Κύπριοι αθλητές, καλλιτέχνες και κάθε είδους επαγγελματίες θα συνεργάζονται στενά σε μια ομοσπονδιακή Κύπρο, θα ανταλλάσσουν εμπειρίες, θα ενώνουν τα ταλέντα τους και θα ξεκινούν από κοινού πολιτιστικές δημιουργίες, που θα ενισχύσουν την εικόνα του τόπου μας. Έχουμε ευλογηθεί να έχουμε μεγάλο πλούτο ταλέντων και στις δύο κοινότητες και αυτό πρέπει να υποστηριχθεί και να προβληθεί.

Ονειρεύομαι την ημέρα που όλες οι πόλεις και τα χωριά σε όλο το νησί, από την Πάφο μέχρι την ελεύθερη και πλήρως ανακαινισμένη Αμμόχωστο, από την Κερύνεια μέχρι τη Λεμεσό, από τη Μόρφου μέχρι τη Λάρνακα και τη Λευκωσία, θα είναι αναπόσπαστο κομμάτι μιας ομοσπονδιακής Κύπρου, δρέποντας τους καρπούς της ειρήνης και της συνεργασίας, που είναι τόσο σημαντικοί για τη βιώσιμη ανάπτυξη και ανάπτυξή τους και για την ευημερία του τόπου μας γενικότερα!

Ονειρεύομαι την ημέρα που όλοι οι αρχαιολογικοί και θρησκευτικοί μας χώροι θα αποκατασταθούν και θα προστατευθούν επαρκώς, όλοι οι πολίτες μας θα αισθάνονται υπερήφανοι και θα αγκαλιάζουν ολόκληρη την πλούσια πολιτιστική μας κληρονομιά, ανεξάρτητα από την εθνική καταγωγή ή τη θρησκεία τους και όταν ο σεβασμός όλων των πολιτισμών, θρησκειών, γλωσσών, εθίμων και παραδόσεων θα προωθείται στα σχολεία από μικρή ηλικία.

Ονειρεύομαι την ημέρα που η ειρήνη, η συνεργασία, η συμφιλίωση, η εμπιστοσύνη, η κατανόηση, η ενσυναίσθηση και η αλληλεγγύη θα είναι οι κυρίαρχες αξίες και αρχές σε μια επανενωμένη, ομοσπονδιακή Κύπρο, επιτρέποντας έτσι στη χώρα να λειτουργήσει ως κανονικό κράτος και στους Κύπριους να απολαύσουν τους καρπούς της ειρηνικής συνύπαρξης και προόδου.

Τέλος, ονειρεύομαι την ημέρα που σε μια ομοσπονδιακή Κύπρο, θα είμαστε σε θέση να ιδρύσουμε μια Επιτροπή Αλήθειας και Συμφιλίωσης, με τον ίδιο τρόπο που ιδρύθηκε στη Νότια Αφρική και σε μια σειρά από άλλες χώρες με παρόμοια προβλήματα. Παρόλο που πολλοί από τους δράστες των εγκλημάτων που διαπράχθηκαν και πολλοί από τους συγγενείς των θυμάτων έχουν ήδη

χαθεί, οι πληγές δεν έχουν επουλωθεί. Η σύσταση μιας Επιτροπής Αλήθειας και Συμφιλίωσης, επιφορτισμένης με τη διερεύνηση των παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που διαπράχθηκαν από το 1963 έως το 1974, θα χρησίμευε για να απαντήσει στα πολλά αναπάντητα ερωτήματα που δημιουργούνται από τις εξαναγκαστικές εξαφανίσεις, τις εξωδικαστικές εκτελέσεις και άλλα εγκλήματα που διαπράττονται, ξεκινώντας έτσι τη διαδικασία επούλωσης. Αυτό που σας παρουσίασα σήμερα δεν είναι ουτοπία. Όχι μόνο μπορούν να εφαρμοστούν, αλλά πρέπει να εφαρμοστούν. Αυτό που χρειάζεται είναι όραμα και αποφασιστικότητα.

Αυτό είναι ένα όνειρο που θα συνεχίσω να αγωνίζομαι για να γίνει πραγματικότητα. Αν αφήσουμε στην άκρη τις όποιες υπαρκτές διαφορές, αν δούμε όλοι αυτό το όνειρο ως κοινό στόχο για την επανένωση της πατρίδας μας, μπορεί μια μέρα, στη γενιά μας, να δούμε αυτό το όνειρο να υλοποιείται!

Χρειαζόμαστε μια σεισμική αλλαγή νοοτροπίας! Πρέπει να απαλλαγούμε από τον δηλητηριώδη εθνικισμό και κάθε ρατσισμό και προκατάληψη που έχουν καλλιεργήσει το μίσος και τη μισαλλοδοξία! Ας συμβάλουμε στην επίτευξη αυτής της αλλαγής!

Οι γυναίκες της Βόρειας Ιρλανδίας τα κατάφεραν! Γιατί όχι εμείς;»